

INVASIEVE UITHEEMSE PLANTEN OF EXOTEN

WAT DOET EUROPA EN - VOORAL - WAT KAN JIJ DOEN?

In juli 2016 keurde Europa de eerste zogenaamde Unielijst met Invasieve Uitheemse Soorten (IAS) goed. Het betreft planten en dieren die vanwege het onredelijk risico op schade door hun invasief karakter niet meer geteeld, verhandeld, aangeplant of gehouden mogen worden. Het is aan ons als beroepsorganisatie om samen met het onderzoek en in overleg met de sector het belang van specifieke commerciële sierplanten te plaatsen tegenover eventuele onredelijke schade. Daarvoor hebben we uw input nodig.

.....
Koen Tierens, secretaris AVBS

De Unielijst is dynamisch want lidstaten en een Europees wetenschappelijk comité kunnen via een specifieke procedure bijkomende soorten voorstellen. Dit maakt dat mits goedkeuring door Europa de Unielijst zowel kan uitbreiden als inkrimpen. Het is aan AVBS om samen met het onderzoek en in overleg met de sector het belang van specifieke commerciële sierplanten te plaatsen tegenover eventuele onredelijke schade. Daarvoor hebben we uw input nodig. Daarnaast zetten we ook in op het bijsturen van de procedure waar nodig. Op 5 oktober ll. kwam het bevoegd Europees comité opnieuw samen om nieuwe voorstellen te beoordelen waarover wij input hadden aangeleverd. Hieronder een stand van zaken. Geef zeker uw opmerkingen en motivatie door indien niet akkoord!

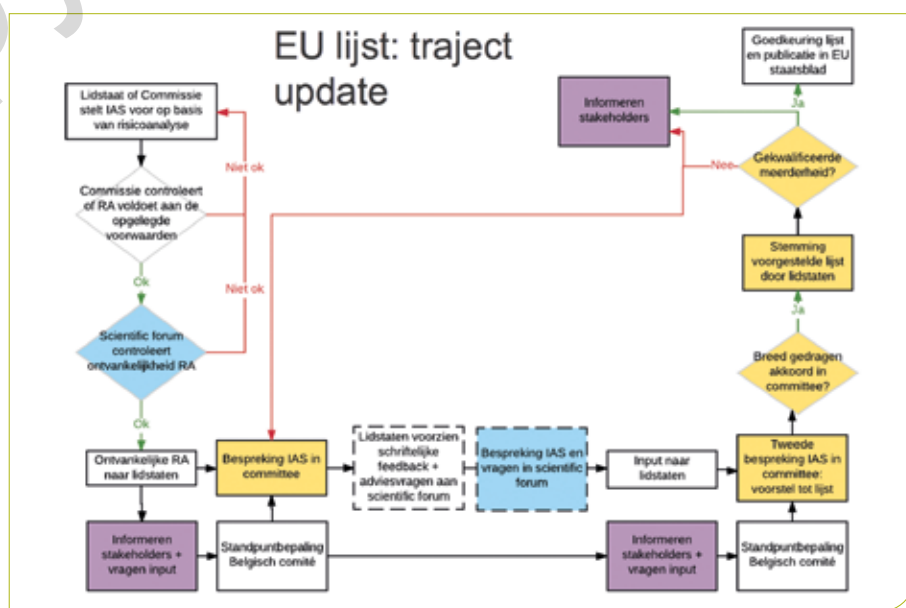

is dan ook positief dat de procedure hierop werd aangepast (figuur 1). Toch blijven er nog aandachtspunten die we syndicaal zullen blijven aankaarten. Zo

zijn we van mening dat de Europese wetgeving met bijhorende Unielijst onterecht op soortniveau geldt. Wij vinden dat uitzonderingen moeten

Huidige Unielijst IAS en procedure

De Unielijst die op 13 juli 2016 werd goedgekeurd, vind je op www.avbs.be. Typ daarvoor 'invasieve' in via de zoekfunctie bij 'Kenniscentrum' of ga naar de url [*]. Op de lijst staan 7 waterplanten en 7 landplanten. Algemeen zijn hierbij geen soorten die op onze bedrijven of in de reguliere handel voorkomen. Echter, over twee soorten ervan hebben AVBS en heel wat andere beroepsorganisaties in Europa hun bedenkingen geuit. Toch werden ze opgenomen. Het gaat over *Eichhornia crassipes* en *Lysichiton americanus* of waterhyacint en moerasaronskelk. Door het opnametraject goed te bekijken, stelden we vast dat de procedure die de Europese wetgeving voorziet, mogelijk niet volledig werd gevolgd alsook dat deze te weinig input vanuit de sector voorzag. Daarop werd gereageerd. Het

▲ Figuur 1: Procedure die bepaalt of een soort wordt opgenomen in de Unielijst. De initiële procedure voorzag enkel stakeholdersinput achteraan. Nu zijn er twee momenten vooraan waar input van de sector wordt gevraagd nl. eerst op nationaal en vervolgens op Europees niveau.

LIJST VAN PLANTEN DIE KUNNEN WORDEN OPGENOMEN IN DE UNIELIJST IAS EN STANDPUNT AVBS

Planten die kunnen opgenomen worden in de Unielijst IAS	Standpunt AVBS
<i>Acer negundo</i> (vederesdoorn of Californische esdoorn)	Niet OK - Hoge waarde ondermeer als onderstam! <i>Deze soort wordt niet meer in aanmerking genomen door het Europese IAS-comité (vergadering op 05/10/2016)</i>
<i>Alternanthera philoxeroides</i> (alligator weed)	OK
<i>Asclepias syriaca</i> (zijdeplant)	OK
<i>Elodea nuttallii</i> (smalle waterpest)	OK
<i>Gunnera manicata</i> (mammoetblad)	Niet OK - Zie <i>Gunnera tinctoria</i>
<i>Gunnera tinctoria</i> (reuzenrabarber)	OK - Op voorwaarde dat <i>Gunnera manicata</i> niet op de Unielijst komt
<i>Heracleum mantegazzianum</i> (reuzenbereklaauw)	OK
<i>Impatiens glandulifera</i> (reuzenbalsamien)	OK - Verspreiding is al zeer wijd dus nadenken of deze wetgeving de meest relevante is
<i>Lupinus polyphyllus</i> - <i>L. x pseudopolyphyllus</i> (vaste lupine)	Niet OK - Meer specificatie nodig inzake cultivars die niet invasief zijn en ook rekening houden met gebruik als groenbemester in land- en tuinbouw
<i>Microstegium vimineum</i> (microstegium)	OK
<i>Myriophyllum heterophyllum</i> (ongelijkbladig vederkruid)	OK
<i>Pennisetum setaceum</i> (lampenpoetsergras)	OK

kunnen voor cultivars van soorten waarvoor is aangetoond dat ze niet invasief zijn. Verder willen we, naar de voorbeelden van de in België door de sector aanvaarde gedragscode (www.alterias.be) en de aanpak van het probleem van IAS in Zwitserland (www.infoflora.ch/fr/flore/neophytes), wijzen op het feit dat het verbod op telen, handelen of bezitten te strikt is op voorwaarde dat de juiste communicatie is voorzien. Concreet denken wij dat de wetgeving ook moet kunnen voorzien in mogelijkheden voor soorten of cultivars van soorten die invasief kunnen zijn in specifieke omstandigheden wanneer deze duidelijk zijn aangegeven en waar aanplanten of gebruik bijgevolg niet mag.

Voorstellen uitbreiding Unielijst

Op 1 september 2016 werden de Belgische stakeholders, waaronder

AVBS, samengeroepen door het Agentschap Natuur en Bos (ANB) om input te geven over 12 soorten die in de procedure zitten om opgenomen te kunnen worden in de Unielijst. ANB zit in het Belgische comité en is ook vertegenwoordiger voor België in het Europese IAS-comité. We hebben op basis van reacties uit een eerdere bevraging via dit vakblad en een mailing in april 2016 (**) de nodige input kunnen geven. Ons standpunt is vervat in bovenstaande plantenlijst. Als er OK staat, is het omdat de teelt uit de bevraging heel weinig of niet blijkt voor te komen in het assortiment van de bedrijven die reageerden of omdat er voldoende alternatieven bestaan. Het Europese IAS-comité kwam ondertussen ook samen op 5 oktober ll. en uit de eerste feedback begrepen we dat **Acer negundo**, die nog voorkwam op de lijst waarover op 1 september onze

input werd gevraagd, zeker niet zal geselecteerd worden voor de Unielijst. Wat betreft de andere planten in bovenstaande lijst is het zeer waarschijnlijk dat onze opmerkingen zullen gevolgd worden. Tot slot wil ik aangeven dat de wetenschappelijke raad rond invasieve uitheemse soorten heeft voorgesteld om *Acer rufinerve* (grijze streepjesbast-esdoorn) te weerhouden om de procedure te doorlopen voor opname in de Unielijst. Deze soort zat nog niet in onze bevraging en we zullen vanuit AVBS hierover nog een specifieke mailing doen. U kunt nu al een reactie sturen naar Koen.Tierens@avbs.be als u deze soort teelt, verhandelt of als u hiervoor regelmatig een vraag tot aanplant krijgt.

Alternatieven en gedragscode

Belangrijk is ook dat voor veel invasieve goede alternatieven bestaan. Hierover werd binnen het project AlterIAS informatie verzameld en werden informatiebrochures ontwikkeld (www.alterias.be en het icoontje ALTERnatieve planten). Voor bepaalde invasieven is er ongetwijfeld nog ruimte voor onderzoek naar goede of betere alternatieven. Onze beroepsorganisatie vraagt dan ook aan de overheid om hiervoor in middelen of onderzoeksmogelijkheden te voorzien. Anderzijds werd binnen het AlterIAS ook een gedragscode ontwikkeld waarbinnen zowel productie-, handels- als aanlegbedrijven zich kunnen engageren om de teelt, handel of aanleg van specifieke invasieve planten te stoppen. Deze zijn opgenomen in de consensuslijst op voorwaarde dat er unanimitéit bestond in het overleg met vertegenwoordigers uit elke deelsector. Daarnaast werd ook een communicatielijst samengesteld met planten die toegepast mogen worden mits inachtneming van enkele voorzorgsmaatregelen betreffende aanplant en onderhoud. AVBS zal blijven ijveren om hiervoor ook op Europees niveau mogelijkheden te voorzien. Om ons daarin te steunen kan u als bedrijf zelf ook bijdragen door partner te worden van de Belgische gedragscode via www.alterias.be en te klikken op het icoontje 'ik schrijf me in als groenvoorziener of tuinliefhebber' en daarbij de juiste categorie (teler, handelaar of tuinaannemer) aan te geven. ■

Als u hierover opmerkingen heeft, ontvangen wij deze graag via Koen.Tierens@avbs.be.

[*] www.avbs.be/actualiteit/europese-lijst-met-invasieve-exoten-bekend

[**] www.avbs.be/actualiteit/inventarisatie-invasieve-planten